

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 lipca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSO Dorota Załęska

Protokolant: stażysta Elżbieta Ozeg

po rozpoznaniu na rozprawie

w dniu 09 lipca 2013 roku w Sieradzu

odwołania S. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł.

z dnia 25 stycznia 2013 roku Nr (...)

w sprawie S. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł.

o emeryturę

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje S. W. prawo do emerytury od dnia 17 grudnia 2012 roku;**
- 2. ustala, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.**

Sygn. akt IV U 548/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25.01.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił S. W. prawa do emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w związku z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W odwołaniu od powyższej decyzji w/w wnosił o uznanie jako pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Spółdzielni (...) w S. od 09.05.1972 – 30.04.1978 i przyznanie prawa do emerytury.

W odpowiedzi organ rentowy podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji i wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. W., urodzony (...), z zawodu kowal,

W okresie od 09.05.1972 – 30.04.1978, w/w był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Spółdzielni (...) w S. na stanowisku kowala. W dniu 26.05.1972r., uzyskał tytuł czeladnika w rzemiośle „kowalstwo”.

Centrala Spółdzielni (...) mieściła się początkowo w Ł., a następnie została przeniesiona do S.. Spółdzielnia zajmowała się transportem nawozów sztucznych, cementu, cegły, wapna, węgla, materiałów spożywczych, żywca, ze stacji PKP do GS –ów. Samochodami ciężarowymi wożono też materiały budowlane na budowy. Na stanie Spółdzielni (...) było

ok. 100 samochodów ciężarowych typu J., S., K., L., G. i tyle samo przyczep. Awaryjność pojazdów była duża. W Spółdzielni (...) była stacja obsługi pojazdów. Spółdzielnia (...) naprawiała nie tylko samochody własne, ale także z innych zakładów, np. z (...), (...) w S. i innych GS-ów. Przejazdów w pracy nie było. Praca w Spółdzielni odbywała się na jedną zmianę.

W Spółdzielni (...) był warsztat, w którym było 6 kanałów. Mechanicy zajmowali się naprawą np. skrzyni biegów, silników, tylnych mostów. W warsztacie była wydzielona kuźnia, w której znajdowało się palenisko opalane koksem. W kuźni było zatrudnionych 2 kowale i pomocnik.

Od dnia 20.10.1975r., wnioskodawcy S. W. powierzono stanowisko kowala – brygadzysty, przy czym odwołujący był brygadzystą pracującym. Jako kowal zajmował się przeważnie podwoziami, resorami, tj. ich naprawą, dorabianiem, czasami także lutowaniem chłodnic. W kuźni pomimo wyciągu wentylacja nie była dobra. Z koksu wydobywał się czad, było zadymienie, kurz, wysoka temperatura. W czasie kucia na gorąco wytwarzały się odpryski żelaza, szkodliwe związki. Wnioskodawca pracował ognioodpornym fartuchem skórzanym.

Aby odkręcić resor, najpierw spawacz rozgrzewał śruby za pomocą spawarki tlenowej, a następnie wnioskodawca je odkręcał, rozbierał resor i prznosił do kuźni. Praca wnioskodawcy polegała na kuciu ręcznym, profilowaniu na gorąco przy użyciu młota, kleszczy. Młoty były różne: 2, 5 i 10 kg. Resor ważył ok. 200 kg, składał się z piór od 15-18 sztuk. Kucie ręczne zajmowało zwykle 2-3 godziny dziennie. Odwołujący wykonywał także tzw. „hamrowanie”, czyli wygięcie, wyprofilowanie pióra resorów przy użyciu 10kg młota. Najpierw wnioskodawca profilował cały resor, zawijał tzw. uszy, a potem profilował pióra, podgrzewając na gorąco na kowadło. Po wyprofilowaniu, odwołujący stopniowo nakładał pióra pod główne pióro, po czym skręcał całość. Przeważnie resory się prostowały i nie miały sprężystości, wobec czego należało po kolei profilować na gorąco. Resor po naprawie smarowano smarem grafitowym. S. W. zajmował się także dorabianiem uszu, aby weszły w tulejki. Jeśli pióro resoru było złamane, wówczas dorabiał nowe ze stali resorowej, co polegało na tym, że ucinął odpowiednią długość stali, wiercił odpowiedni otwór, po czym na gorąco zawijał uszy z jednej i z drugiej strony. W-ca za pomocą młota i specjalnych narzędzi, nabijał do resoru tulejki, wytoczone przez tokarza. W przypadku naprawy, spawacze podgrzewali palnikiem gazowym tlenowo-acetylenowym tuleje, aby można było je wybić. Po opaleniu tulei, wnioskodawca naprawiał je w kuźni. Resory od ciężkich samochodów były wyjmowane w kanale stopniowo, tj. po 2-3 pióra i przynoszone do kuźni. Duże resory należało odbijać młotkiem 10 kg. Nowe resory były wykonywane ze stali resorowej, która musiała być hartowana, podgrzewana. W zakresie napraw wnioskodawca wykonywał także prostowanie przy użyciu młota, a czasami na gorąco. Nie było takich sytuacji, że nie było pracy w kuźni.

Spawacze i kowale otrzymywali dodatki szkodliwe w wysokości około 60gr/godz., mleko do picia. Montaż resorów odbywał się w różnych miejscach - na hali, w kanale (**zeznania wnioskodawcy, zeznania świadków J. J., W. S., zawarte na płycie CD - 00:27:09 - 01:05:42 k. 24/akta sprawy; podanie o pracę, kwestionariusz osobowy, odpis legitymacji czeladniczej Nr (...), odpis świadectwa czeladniczego, wniosek o zaangażowanie, angaż, karta obiegowa zmiany, świadectwo pracy, zakres czynności/akta osobowe**).

W dniu 17.12.2012r., S. W. złożył w ZUS wniosek o emeryturę (**wniosek/akta ZUS**).

Po rozpoznaniu wniosku organ rentowy uznał za udowodnione łącznie 29 lat, 6 miesięcy i 11 dni okresów składkowo – nieskładkowych, w tym 11 lat i 1 dzień w szczególnych warunkach od 20.08.1986 – 31.12.1998, z wyłączeniem okresów niezdolności do pracy (**karta przebiegu zatrudnienia/akta ZUS**).

Decyzją z dnia 25.01.2013r., odmówiono S. W. przyznania prawa do emerytury (**decyzja/akta ZUS**).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w postępowaniu przed organem rentowym.

W poczet materiału dowodowego Sąd przyjął dokumentację osobową nadesłaną przez archiwum. Ustalenia dotyczące charakteru pracy wnioskodawcy w Spółdzielni (...) w S. od 09.05.1972 – 30.04.1978, Sąd oparł na zeznaniach strony, zeznaniach świadków - J. J., W. S.. Zeznania są spójne, logiczne i niesprzeczne. Świadkowie potwierdzili, że S. W. w wym. okresie zatrudnienia wykonywał pracę kowala, kwalifikowaną jako praca w szczególnych warunkach. Praca wnioskodawcy jako kowala dotyczyła głównie napraw resorów samochodów ciężarowych, co odbywało się na gorąco, w zadymieniu, kurzu, wysokiej temperaturze. W czasie kucia wytwarzały się odpryski żelaza i szkodliwe związki.

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie S. W. jest zasadne.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Prawo do emerytury z uwagi na pracę w szczególnych warunkach regulują przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Zgodnie z jego §3 i §4 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury jeżeli łącznie spełnia warunki: mężczyzna jeżeli osiągnął wiek 60 lat, ma wymagany „okres zatrudnienia” 25 lat, w tym przepracował co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dla celów ustalania uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Zgodnie z § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia konieczne jest, by praca taka wykonywała była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Ustęp 2 cyt. paragrafu stanowi, że okresy pracy o których mowa w ust. 1 stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie §1 ust. 2 rozporządzenia, lub świadectwie pracy. §1 1 ust. 2 w/w rozporządzenia stanowi, iż właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B. Zgodnie z wykazem A załącznika Nr 1 do Uchwały Nr 80 Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczości Pracy z dnia 30.06.1983r., w dziale III pod poz. 79 w pkt 1 wymienia się stanowisko kowala.

Postępowanie dowodowe wykazało, że w okresie zatrudnienia w Spółdzielni (...) w S. od 09.05.1972 – 30.04.1978, S. W. wykonywał pracę kowala w pełnym wymiarze czasu pracy i stale.

W ocenie Sądu ustalenia faktyczne prowadzą do jednoznacznego wniosku, że wnioskodawca spełnił warunek 15 – letniego zatrudnienia w szczególnych warunkach, bowiem wskazany wyżej okres pracy wraz z uwzględnionym przez ZUS stanowią łącznie wymagane 15 lat.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1 i 1 a cyt. ustawy, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczeń (...) po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Użyte w art. 118 sformułowanie „wyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędne do wydania przez organ rentowy decyzji” należy rozumieć w ten sposób, iż 30 – dniowy termin winien być liczony od jej „faktycznego wyjaśnienia”. W konsekwencji jeżeli organ rentowy nie wyda decyzji pozytywnej w sprawie ustalenia prawa do świadczenia lub nie wypłaci tego świadczenia w terminie 30 dni od tak określonej „daty wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania przez organ decyzji”, a następnie w wyniku przeprowadzonego postępowania - okaże się, że iż w tej dacie zostały już faktycznie wyjaśnione wszystkie okoliczności niezbędne dla wydania takiej decyzji, wówczas organ rentowy obowiązany jest do wypłaty odsetek od tego świadczenia (tak SN w wyroku z dnia 22.04.2004r. III UA 1/04 OSN OSNP 2004/23/406, wyroku z dnia 14 września 2007r., sygn. III UK 37/07, OSNP 2008/21-22/326).

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie na etapie postępowania przed ZUS-em , nie było możliwe ustalenie przesłanki pracy w szczególnych warunkach. Dopiero w toku postępowania odwoławczego, na podstawie zgromadzonych dowodów, tj. zeznań wnioskodawcy, zeznań świadków J. J., W. S. oraz dokumentów osobowych, okazało się to możliwe . Wobec tego należało uznać , że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał S. W. prawo do emerytury od dnia 17 grudnia 2012r. (pkt 1 wyroku), ustalając jednocześnie, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (pkt 2wyroku).